

Yabancıların Çalışma İzinleri

Cumhur Sinan ÖZDEMİR

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
İş Başmüfettişi

1. GİRİŞ

5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununa göre Türk vatandaşı sayılmayan kişiye yabancı denir. Yabancıların Türkiye’de çalışmalarını izne bağlamak ve bu yabancılara verilecek çalışma izinleri ile ilgili esaslar 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun ile düzenlenmiştir.

6552 sayılı İş Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması ile Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanun 11.09.2014 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Kanunun 22’nci maddesi ile 4817 sayılı Kanunu’nun, 6’ncı maddesinde düzenlenen yabancılara verilen süresiz çalışma izinlerinde değişiklikler yapılmıştır.

2. YABANCILARIN ÇALIŞMA İZİNLERİ HAKKINDA KANUNUN KAPSAMI

Kanun, Türkiye’de bağımlı ve bağımsız olarak çalışan yabancıları, bir işveren yanında meslek eğitimi gören yabancıları ve yabancı çalıştıran gerçek ve tüzel kişileri kapsar.

2.1. Kapsam Dışında Kalıp, Çalışma İzni Alması Gerekmeyenler

- Karşılıklılık ilkesi, uluslararası hukuk ve Avrupa Birliği hukuku esasları dikkate alınarak çalışma izninden muaf tutulan yabancılar,
- Doğumla Türk vatandaşı olup da çıkma izni almak suretiyle Türk vatandaşlığını kaybedenler ve üçüncü dereceye kadar olan altsoyları,
- 231 sayılı Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü’nün Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname kapsamına giren ve Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğünce basın kartı verilmiş bulunan yabancılar,
- Bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarınca kanunla verilen yetkiye dayanarak çalışma izni verilen veya istihdam edilen yabancılar,4817 sayılı Kanunun kapsamı dışındadır.

4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanunu’nun, 2’nci maddesi ile 5680 sayılı Basın Kanununun 13’üncü maddesi ve 231 sayılı Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü’nün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin kapsamına giren yabancılar bu kanunun kapsamı dışında bırakılmıştır.

İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü’nün,07.05.2014 tarih ve 3010 sayılı yazısında özetle “6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu hükümleri göz önünde bulundurularak Başbakanlık Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü tarafından verilen basın kartı hamili yabancı uyruklu gazeteciler hakkındaki işlemlerin aşağıda belirtilen şekilde yerine getirileceği” belirtilmiştir.

- Basın kartlarını ibraz ettikleri takdirde, kendilerinden ayrıca yazı istenilmeksizin ikamet izni başvuruları kabul edilecektir.
- Basın kartlarına istinaden kısa dönem ikamet izni alan basın mensuplarından ayrıca çalışma izni istenilmeyecektir.

- Başvuruları 6458 sayılı Kanununun 31'inci maddesi kapsamında değerlendirilerek sonuçlandırılacak ve sakıncası bulunmayanlara "Kısa Dönem İkamet İzni" düzenlenecektir.
- İkamet izninin süresi basın kartında belirtilen süreyi geçemeyecektir.
- Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü tarafından iptal edilen basın kartı bilgileri bu kurum tarafından ilgili valiliğe doğrudan bildirileceğinden, basın kartı iptal edilen yabancıların ikamet izni de resen iptal edilecektir.

2.2. Mavi Kart Sahipleri ve Mavi Kart Almaya Hak Kazananlar

Yabancıların Türkiye'de çalışmalarının izne bağlanması ve bu yabancılar için verilecek çalışma izinlerinin düzenlenmesi ile ilgili usul ve esasların belirlendiği 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanununun 2'nci maddesi ile "403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 29'uncu maddesinin ikinci cümlesi kapsamına girenler" 4817 Kanununun kapsamı dışında bırakılmıştır. Ancak 403 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu 5901 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılmış olup, 403 sayılı Kanunun 29'uncu maddesi hükmü, 12.06.2009 tarihinde yürürlüğe giren 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu'nun, 28'inci maddesi olarak yeniden düzenlenmiştir. 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanununun 09.05.2012 tarihli ve 6304 sayılı Kanunla değişik 28'inci maddesinde;

- Doğumla Türk vatandaşı olup da çıkma izni almak suretiyle Türk vatandaşlığını kaybedenler ve üçüncü dereceye kadar olan altsoyları, bu maddede belirtilen istisnalar dışında Türk vatandaşlarına tanınan haklardan aynen yararlanmaya devam ederler. Millî güvenliğe ve kamu düzenine ilişkin hükümler saklıdır.
- Bu madde kapsamında bulunan kişilerin, seçme ve seçilme, muafin araç veya ev eşyası ithal etme hakları ile askerlik hizmetini yapma yükümlülüğü yoktur. Bu kişilerin sosyal güvenliğe ilişkin kazanılmış hakları saklı olup bu hakların kullanımında ilgili kanunlardaki hükümlere tabidirler.
- Bu madde kapsamında bulunan kişiler, bir kadroya dayalı ve kamu hukuku rejimine tabi olarak asli ve sürekli kamu hizmeti görevlerinde bulunamazlar. Ancak kamu kurum ve kuruluşlarında işçi, geçici veya sözleşmeli personel olarak çalıştırılabilirler." hükmü yer almaktadır.

Bu kapsamda bulunan kişilere, talepleri halinde yurt dışında dış temsilcilikler, yurt içinde ise il nüfus ve vatandaşlık müdürlüklerince belirtilen haklardan faydalanabileceklerini gösteren Mavi Kart düzenlenmektedir. Bu çerçevede; Mavi Kart sahibi olsun veya olmasın 5901 sayılı Kanunun 28'inci maddesi kapsamında bulunan yabancıların, yapılacak mesleğin icrasına ilişkin olarak ulusal mevzuatımızdaki yükümlülüklerin yerine getirilmesi ve özel kanunlarda yer alan hususlar saklı kalmak koşuluyla, 4817 sayılı Kanun hükümleri gereğince Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığında çalışma izni almalarına gerek bulunmamaktadır. Bu kapsamdaki çalışma izin talepleri de Bakanlıkça karşılanmamaktadır.

Dışişleri Bakanlığı Konsolosluk İşleri Genel Müdürlüğü'nün, 09.09.2014 tarihli yazısında "ülkemiz bakımından özel statülü yabancı konumunda bulunan mavi kart sahibi kişilere vatandaş oldukları ülkede yapılacak tebligatların, bu kişilerin vatandaşı olduğu ülkelerin mahalli makamları kanalıyla yapılması gerekmektedir. Türk vatandaşlığından izinle çıkarak diğer ülkelerin vatandaşlığına geçen kişiler, hukukumuz açısından özel statülü yabancılar olup, başka devletlerin vatandaşlarıdır. Devletlerin bağımsızlığı ve eşitliği ilkesi, diğer devletlerin egemenlik alanı içinde bulunan, hukuki yetki ve sorumluluğu altında olan konulara karışılmasından imtina edilmesini gerektirmektedir. Söz konusu yabancılar yurtdışında yapılacak tebligatlar bakımından, bu kişilerin dış temsilciliklerimizde doğrudan tebligata tabi tutulmaları halinde bunun ilgili devlet açısından yetki aşan bir eylem olarak kabul edilebileceği, uluslararası hukuk açısından tebligata ilişkin konuların devletlerin münhasır yetkisi içinde bulunduğu, bu çerçevede, bu kişilere yapılacak tebligatın yabancı ülke vatandaşlarına yapılan usulle yapılması hususu" belirtilmiştir. Mavi kartlı yabancılar için yapılacak

tebligatların yurtdışında bulunan yabancılara yapılan tebligat usulüne göre, tebligat evrakının ilgili ülke diline yapılmış tercümesi ile birlikte dış temsilciliklerimize iletilmesi gerekmektedir.

2.3. Çalışma İzni Muafiyetleri

4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanunun Uygulama Yönetmeliğinin muafiyetler başlıklı 55'inci maddesinde yabancıların çalışma izninden muaf tutulacakları haller belirtilmiştir. Özel kanunlarda belirlenen hükümler saklı kalmak ve yabancı ile işverenin diğer kanunlardan doğan yükümlülüklerini yerine getirmeleri kaydıyla bu haller şunlardır;

- Türkiye'nin taraf olduğu ikili ya da çok taraflı sözleşmelerle çalışma izninden muaf tutulanların,
- Daimi ikametgahları yurt dışında olup bilimsel, kültürel ve sanatsal faaliyetler amacıyla bir aydan az, sportif faaliyetler amacıyla dört aydan az süre ile geçici olarak Türkiye'ye gelecek yabancıların,
- Türkiye'ye ithal edilen makine ve teçhizatın montajı, bakım ve onarımı, kullanımına ilişkin eğitiminin verilmesi veya teçhizatı teslim almak veya Türkiye'de arızalanan araçların tamiri amacıyla; Türkiye'ye giriş tarihinden itibaren 3 ayı geçmemek ve bu durumu ibraz edeceği belgeler ile kanıtlamak koşuluyla gelenlerin,
- Türkiye'den ihraç edilen ya da Türkiye'ye ithal edilen mal ve hizmetlerin kullanılmasına ilişkin eğitim amacıyla Türkiye'ye giriş tarihinden itibaren 3 ayı geçmemek ve bu durumu ibraz edeceği belgeler ile kanıtlamak koşuluyla Türkiye'de bulunanların,
- Belgeli turizm işletmelerinin sınırları dışında faaliyette bulunacak fuar ve sirklerde gösteri ve benzeri görevli olarak Türkiye'ye giriş tarihinden itibaren 6 ayı geçmemek ve bu durumu ibraz edeceği belgeler ile kanıtlamak koşuluyla bulunanların,
- 2 yılı geçmemek ve eğitim süresiyle sınırlı olmak üzere durumunu ibraz edeceği belgeler ile kanıtlayarak üniversiteler ile kamu kurum ve kuruluşlarına bilgi ve görgülerini artırmak üzere gelen yabancıların,
- Sosyo-kültürel ve teknolojik alanlar ile eğitim konularında 6 ayı aşmayan bir sürede Türkiye'ye önemli hizmet ve katkı sağlayabilecekleri ilgili mercilerce bildirilenlerin,
- Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Merkezi Başkanlığının (Ulusal Ajans) yürüttüğü programlar kapsamında gelecek yabancıların program süresince,
- Kapsamı ve süresi konusunda Bakanlık, İçişleri ve Dışişleri Bakanlığı ile Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığının mutabakata vardığı uluslararası stajyer öğrenci programları çerçevesinde staj göreceк yabancıların,
- Görev süresi 8 ayı geçmemek kaydıyla Türkiye'ye gelen tur operatörü temsilcisi yabancıların,
- Türkiye Futbol Federasyonunca veya Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüne talepleri uygun bulunan yabancı futbolcular ile diğer sporcu ve antrenörlerin sözleşmeleri süresince,
- Gemi adamlarının Eğitim, Belgelendirme ve Vardiya Standartları Hakkında Uluslararası Sözleşme'nin I/10 kuralına göre devletlerle yapılan ikili protokoller gereği, ilgili idareden uygunluk onayı belgesi almış Türk uluslararası gemi siciline kayıtlı ve kabotaj hattı dışında çalışan gemilerde görev yapan yabancı gemi adamlarının,
- Türkiye Avrupa Birliği mali işbirliği programları kapsamında yürütülen projelerde görevlendirilen yabancı uzmanların,

görevleri süresince çalışma izni almalarına gerek bulunmamaktadır.

2.4. Kanunlarla Türk Vatandaşlarına Hasredilen ve Yabancıların Çalışmalarının Yasak Olduğu Meslek ve Görevler

- Eczacılık (Eczacılar ve Eczaneler Hakkında Kanun uyarınca).

- Veterinerlik (Veteriner Hekimleri Birliği ile Odalarının Teşekkül Tarzına ve Göreceđi İşlere Dair Kanun uyarınca).
- Özel hastanelerde sorumlu müdürlük (Hususî Hastaneler Kanunu uyarınca).
- Avukatlık (Avukatlık Kanunu uyarınca).
- Noterlik (Noterlik Kanunu uyarınca).
- Özel veya kamu kuruluşlarında güvenlik görevlisi (Bazı Kurum ve Kuruluşların Korunması ve Güvenliklerinin Sağlanması Hakkında Kanun uyarınca).
- Kara suları dahilinde balık, istiridye, midye, sünger, inci, mercan ihracı, dalgıçlık, arayıcılık, kılavuzluk, kaptanlık, çarkçılık, katiplik, tayfalık vb. (Kabotaj Kanunu uyarınca).
- Gümrük müşavirliği (Gümrük Kanunu uyarınca).

3. ÇALIŞMA İZİNLERİ

3.1. Süreli Çalışma İzni

Türkiye'nin taraf olduğu ikili ya da çok taraflı sözleşmelerde aksi öngörülmedikçe, iş piyasasındaki durum, çalışma hayatındaki gelişmeler, istihdama ilişkin sektörel ve ekonomik konjonktür değişiklikleri dikkate alınarak, yabancıнын ikamet izninin süresi ile iş sözleşmesinin veya işin süresine göre, belirli bir işletme ve belirli bir meslekte çalışmak üzere en çok 1 yıl süreyle verilecektir. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, süreli çalışma izninin geçerlilik alanını şehir, idari sınır veya coğrafi bölge gibi girdileri baz alarak genişletebilir veya daraltabilir. Bu durumun uygulanması halinde, Bakanlık bu kararını çalışma izni bildiriminde bulunduğu ilgili mercilere bildirir.

Bir yıllık kanuni çalışma süresinden sonra; aynı işyeri veya aynı işletme ve aynı meslekte çalışmak üzere çalışma izni süresi en fazla 2 yıl daha uzatılabilir. 3 yıllık kanuni çalışma süresinin sonunda, aynı meslekte ancak bu defa dilediği işverenin yanında çalışmak üzere çalışma izninin süresi en fazla 3 yıl daha uzatılabilir. Türkiye'ye çalışmak üzere gelen bir yabancıнын beraberinde veya daha sonra getirmiş olduğu eş ve bakmakla yükümlü olduğu çocuklarına da yabancıнын kendisi ile birlikte en az 5 yıl kanuni ve kesintisiz ikamet etmiş olmaları kaydıyla kanun ve yönetmelik hükümlerine göre süreli çalışma izni verilebilir.

3.2. Süresiz Çalışma İzni

Türkiye'nin taraf olduğu ikili ya da çok taraflı sözleşmelerde aksi öngörülmedikçe ve 11.04.2014 tarihinden önce süresiz çalışma izni verilmiş olan yabancıların hakları saklı kalmak kaydıyla; 04.04.2013 tarihli ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu uyarınca uzun dönem ikamet iznine sahip olanlar veya Türkiye'de kesintisiz en az sekiz yıl ikamet izni ile kalmış olan veya en az sekiz yıl kanuni çalışması olan yabancıılara, süresiz çalışma izni verilebilir.

Süresiz çalışma izni verilen yabancılar, 6458 sayılı Kanunun 44 üncü maddesinde belirtilen uzun dönem ikamet izninin sağladığı haklardan yararlanırlar. Süresiz çalışma izni yabancıнын veya işverenin talebiyle ya da 6458 sayılı Kanunun 45 inci maddesinde sayılan uzun dönem ikamet izninin iptalini gerektiren hâllerde iptal edilir. Çalışma izni verilen yabancıların Türkiye'ye girişleri, Türkiye'de kalışları ve Türkiye'den çıkışlarına ilişkin kayıtlar İçişleri Bakanlığı tarafından Bakanlığa bildirilir.

6552 sayılı İş Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması ile Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair (Torba) Kanun 11.09.2014 tarih ve 29116 mükerrer sayılı Resmi Gazetede yayımlanmış ve yürürlüğe girmiştir. Kanunun 22'nci maddesi ile 4817 sayılı Kanunu'nun, 6'ncı maddesinde düzenlenen yabancıılara verilen süresiz çalışma izinlerinde değişiklikler yapılmıştır. Yapılan

düzenleme ile süresiz çalışma izinlerinin verilmesinde 6 yıllık kanuni çalışma süresine 2 yıl ilave edilerek 8 yıla çıkarılmıştır.

3.3. Bağımsız Çalışma İzni

Bağımsız çalışacak yabancılara Türkiye’de en az 5 yıl kanuni ve kesintisiz ikamet etmiş olmaları, çalışmalarının, ekonomik kalkınma açısından katma değer yaratması ve istihdam üzerinde olumlu etki yapacak olması koşulu ile verilebilir. İstihdam üzerindeki etkinin belirlenmesinde ilgili mercilerin görüşleri de dikkate alınır. Bağımsız çalışacak yabancının en az 5 yıl kanuni ve kesintisiz ikamet etmiş olması koşulunun yerine getirildiği emniyet makamlarından alınacak belge ile kanıtlanır. Bu belge diğer belgelerle birlikte Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına bağımsız çalışma izni başvurusu sırasında iletilir.

Yabancının en az 5 yıl kanuni ve kesintisiz ikamet etmiş olması koşulunun yerine getirilip getirilmediği değerlendirilirken, öğrenimde geçen süreler dikkate alınmaz. Diğer taraftan, yabancının beraberinde Türkiye’ye gelerek, yabancı ile birlikte ikamet eden, aynı zamanda öğrenim gören eş ve çocuklarının, öğrenim süreleri ikametden sayılır.

Bağımsız çalışma izni verilen yabancıların ikamet izin süreleri, yabancıların Türkiye’de ikamet ve seyahatlerine ilişkin mevzuata göre İçişleri Bakanlığınca belirlenir. Bağımsız çalışma izni, işin mahiyeti değişmediği sürece yabancı tarafından ikamet izin sürelerine bağlı olarak kullanılır. Emniyet makamlarınca, bağımsız çalışma iznine istinaden verilen ikamet izin sürelerinin uzatılmaması halinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına bilgi verilir.

Bağımsız çalışma izninin değerlendirilmesinde dikkate alınmak üzere; yabancının faaliyetinin, ulusal ekonomiye sağlayacağı katkı ve yabancının icra edeceği faaliyet için yeterli miktarda gelire sahip olduğunu kanıtlayan belgeler, diğer belgelerle birlikte Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına iletilmesi istenebilir. Bağımsız çalışma izni verilmesi uygun bulunan yabancıya, bağımsız çalışabileceğine ilişkin bağımsız çalışma izni müracaat belgesi verilir. Bağımsız çalışma izni belgesi, verildiği tarihten itibaren 3 ay süreyle geçerlidir. Yabancıya, işyerini kurmasının ardından, ticaret sicil kaydını Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına ibraz etmesi halinde bağımsız çalışma izni verilebilir.

3.4. Çalışma İzinlerinin Uzatılması

4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanununun 5’inci maddesine göre; süreli çalışma izni, hizmet akdinin veya işin süresine göre, belirli bir işyeri veya işletmede ve belirli bir meslekte çalışmak üzere en çok 1 yıl geçerli olmak üzere verilmektedir. 1 yıllık kanuni çalışma süresinden sonra, aynı işyeri veya işletme ve aynı meslekte çalışmak üzere çalışma izninin süresi 2 yıl daha uzatılabilmektedir. 3 yıllık (1+2) kanuni çalışma süresinin sonunda, aynı meslekte ve dilediği işverenin yanında çalışmak üzere, çalışma izninin süresi 3 yıl daha kadar uzatılabilmektedir. Türkiye’de en az 8 yıl kanuni ve kesintisiz ikamet eden veya toplam 6 yıllık kanuni çalışması olan yabancılara süresiz çalışma izni verilebilmektedir.

Çalışma izninin uzatılabilmesi için çalışma izninin bittiği tarihten geriye doğru en fazla 2 aylık sürede olmak kaydıyla, izin süresi sona ermeden uzatma başvurusunda bulunulması gerekmektedir. Çalışma izninin süresinin bitiminden itibaren en geç 15 gün içinde yapılan uzatma başvuruları da değerlendirmeye alınmaktadır. 15 günlük bu süreden sonra yapılan uzatma başvuruları, ilk defa başvuru yapan yabancılara uygulanan esaslara tabidir.

Çalışma izninin uzatılması talebi, başvuru formu ve uygulama yönetmeliği ekinde belirtilen belgelere önceki çalışma izin belgesinin aslının da eklenmesi suretiyle, yabancı veya işvereni tarafından doğrudan

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına yapılır. Yönetmeliğin 5'inci maddesi gereğince; çalışma izni ve süre uzatım başvurularının öncelikle elektronik ortamda yapılması zorunludur. Bu kapsamda elektronik ortamda yapılan ve sistem tarafından kabul edilerek onaylanan çalışma izni veya süre uzatım başvurularının geçerli olabilmesi için internet ortamında alınan barkodlu başvuru formu çıktısının yabancı ve işveren tarafından kağıt ortamında imzalanarak yönetmelik ekinde belirlenen diğer belgelerle birlikte internet üzerinden yapılan başvurunun onaylanmasını takip eden 6 işgünü içerisinde şahsen veya posta ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına teslimi gerekmektedir. Bakanlığa verilmiş bir çalışma izninin süresinin uzatılabilmesi için; mevcut çalışma izninin bittiği tarihten geriye doğru en fazla 2 aylık sürede olmak kaydıyla, izin süresi sona ermeden uzatma başvurusunda bulunulması gerekmektedir. Çalışma izninin uzatılması halinde, uzatılan çalışma izninin başlangıç tarihi, süresi biten çalışma izninin sona erdiği tarihtir. Çalışma izninin süresinin bitiminden itibaren en geç 15 gün içinde yapılan uzatma başvuruları da değerlendirmeye alınmaktadır. 15 günlük bu süreden sonra yapılan uzatma başvuruları, ilk defa başvuru yapan yabancılara uygulanan esaslara tabidir.

Çalışma izni uzatma başvurusu bulunan yabancılar, çalışma izin süresinin sona erdiği tarihten itibaren 45 günü geçmemek ve yaptığı işin mahiyeti değişmemek kaydıyla aynı işyeri ve meslekte çalışmaya devam edebilir. Bu süre içerisindeki çalışma kanuni çalışma olarak kabul edilir ve yabancıların, ilgili mercilerin ve işverenin yükümlülükleri aynı şekilde devam eder. Uzatma başvurusu bulunanlar elektronik ortamda İçişleri Bakanlığına bildirilir.

3.5. Çalışma İzninde İstisnai Haller

Türkiye'nin taraf olduğu ikili ya da çok taraflı sözleşmelerde aksi öngörülmedikçe; ulusal mevzuata aykırı davranmamak ve mesleki hizmetlere ilişkin mevzuata uymak kaydıyla, ilgili mercilerin görüşleri de dikkate alınmak suretiyle, statüleri aşağıda belirtilen yabancılara, Kanunda öngörülen sürelerle tabi olmaksızın çalışma izni verilebilir.

3.5.1. Sürelere Tabi Olmaksızın Çalışma İzini Verilenler

- Bir Türk vatandaşı ile evli olan ve eşiyle Türkiye'de evlilik birliği içinde yaşayan yabancıların çalışma izin başvurularında ikamete ilişkin süre koşulu aranmaz. Ancak, evli kalma süresi 3 yılı doldurmadan evliliğin sona ermesi veya evliliğin aile birliği kurmak amacıyla yapılmadığının belirlenmesi durumunda (formalite evlilik gibi), çalışma izin belgesi geçerliliğini kaybeder.
- Bir Türk vatandaşı ile olan evlilik birliği en az 3 yıl sürdükten sonra sona ermiş olmakla birlikte, Türkiye'de yerleşmiş olan yabancıların çalışma izinleri, Türkiye'de kanuni olarak bulunmaları kaydıyla istisnai olarak verilebilir. Ayrıca, yerleşmiş yabancı kavramından, İçişleri Bakanlığının ikamet izinleri açısından bu kapsamda değerlendirdiği kişiler anlaşılır.
- Bir Türk vatandaşı ile olan evlilik birliği en az 3 yıl sürdükten sonra sona ermiş olmakla birlikte, Türkiye'de yerleşmiş olan yabancıların Türk vatandaşı eşinden olan çocuklarının çalışma izinleri de, Türkiye'de kanuni olarak bulunmaları kaydıyla istisnai olarak verilebilir.
- Türk vatandaşlığını kaybeden yabancıların çalışma izin talebinde bulunmaları halinde, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına başvuru sırasında durumlarını belgelemek koşuluyla çalışma izinleri istisnai olarak verilebilir.
- Türkiye'de doğan ve kendi milli kanununa göre, vatansız ise Türk mevzuatına göre rüşt yaşını doldurmadan Türkiye'ye gelen ve Türkiye'de meslek okulu, yüksek okul veya üniversitelerden muzun olan yabancıların çalışma izin talebinde bulunmaları halinde, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına başvuru sırasında durumlarını belgelemek koşuluyla çalışma izinleri istisnai olarak verilebilir.

- İskan Kanununa göre muhacir, mülteci veya göçebe olarak kabul edilen yabancıların çalışma izni talebinde bulunmaları halinde, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına başvuruları sırasında durumlarını belgelemek koşuluyla çalışma izinleri istisnai olarak verilebilir.
- Avrupa Birliği üyesi ülkelerin vatandaşı olmayan eş ve çocuklarının çalışma izin talebinde bulunmaları halinde, çalışma izinleri istisnai olarak verilebilir.
- Yabancı devletlerin Türkiye'deki büyükelçilikleri ile konsolosluklarında ve uluslararası kuruluşların temsilciliklerinde görevli diplomat, idari ve teknik personelin hizmetinde çalışanlar ile karşılıklılık ilkesi çerçevesinde olmak ve görev süresiyle sınırlı kalmak üzere Türkiye'de bulunan büyükelçiler, konsolosluklar ve uluslararası kuruluşların temsilciliklerinde görevlendirilen diplomatların ve idari ve teknik personelin eş ve çocuklarının çalışma izinleri; Dışişleri Bakanlığı kanalı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına intikal eden başvuruları üzerine anılan Bakanlığın görüşleri doğrultusunda istisnai olarak verilebilir.
- Bilimsel ve kültürel faaliyet amacıyla 1 ayı aşan ve sportif faaliyetler amacıyla 4 ayı aşan süre ile geçici olarak Türkiye'ye gelecek yabancıların çalışma izni talebinde bulunmaları halinde, Türkiye'de bulunacakları süre için, çalışma izinleri istisnai olarak verilebilir.
- Kanunla yetki verilen bakanlıklar ile kamu kurum ve kuruluşlarınca sözleşme veya ihale usulleriyle; mal ve hizmet alımı, bir işin yaptırılması veya bir tesisin işletilmesi işlerinde ayrıca, yapım ve her türlü inşaat işinde çalıştırılacak kilit personel niteliğindeki yabancıların çalışma izni talebinde bulunmaları halinde, sözleşme veya ihalede belirtilen süre için çalışma izinleri istisnai olarak verilebilir.
- Türkiye'de bulunan büyükelçilik veya konsolosluklar bünyesinde faaliyet gösteren okullardaki yabancı öğretmenlere, Türkiye'de yabancı ülkelerin kültür kurumlarındaki görevlilerine, din kurumlarında görevlendirilecek din görevlilerine, çalışmak üzere ikamet izinleri İçişleri Bakanlığınca verilir. Bu konulardaki çalışma izin başvuruları Dışişleri Bakanlığı kanalı ile yapılır.

4. ÇALIŞMA İZİN BAŞVURUSU

4.1. Yurtdışından Başvuru

Yabancılar yurt dışından çalışma izni için başvurularını, uyuğunda buldukları veya daimi ikamet ettikleri ülkedeki Türkiye Cumhuriyeti temsilciliklerine yaparlar. Temsilcilikler, çalışma izin talebine ilişkin olabilecek değerlendirmeleri ile birlikte bu başvuruları doğrudan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına iletirler. Türkiye Cumhuriyeti temsilcilikleri ve Bakanlık, yurt dışından yapılacak çalışma izni başvuruları ile ilgili işlemleri elektronik ortamda yürütür. Başvuru sırasında istenilen belgeler, yabancıların temsilciliğe başvuru tarihini takip eden 10 işgünü içerisinde yapılacak elektronik başvurunun ardından işverenince Bakanlığa intikal ettirilir. Yönetmeliğin 5'inci maddesi gereğince; çalışma izin başvurularının elektronik ortamda yapılması zorunludur. Bu kapsamda elektronik ortamda yapılan ve sistem tarafından kabul edilerek onaylanan çalışma izin başvurularının geçerli olabilmesi için internet ortamında alınan barkodlu başvuru formu çıktısının yabancı ve işveren tarafından kağıt ortamında imzalanarak Yönetmelik ekinde belirlenen diğer belgelerle birlikte temsilciğimize yapılan başvuruyu takip eden 10 işgünü içerisinde şahsen veya posta ile Bakanlığa teslimi gerekmektedir. Yurtdışından yapılan çalışma izni ve vize başvuruları Dışişleri Bakanlığı kanalı ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile İçişleri Bakanlığına (Emniyet Genel Müdürlüğü) eş zamanlı olarak gönderilir. Bu taleplere ilişkin olarak, Dışişleri Bakanlığının teleks mesajının tarihi esas alınarak, 15 gün içerisinde İçişleri Bakanlığından olumsuz bir cevap alınmadığı takdirde, çalışma izni ve çalışma vizesi hakkındaki görüşü Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca olumlu kabul edilir ve talep 4817 sayılı Kanun hükümleri doğrultusunda değerlendirilerek sonuçlandırılır.

4.2. Yurtiçinden Başvuru

Yurtiçinden yapılacak başvurular; Türkiye’de öğrenim amacıyla verilen ikamet izinleri hariç, herhangi bir sebebe istinaden en az 6 ay süreli ikamet tezkeresi almış ve bu süresi sona ermemiş olan yabancılar veya bunların işverenleri, başvurularını Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına yapabilirler. Bu kapsamda yapılan başvurulara istinaden çalışma izni verilmiş yabancılardan, Türkiye’nin dış temsilcilikleri kanalı ile çalışma vizesi alması koşulu aranmaz. Yönetmeliğin 5’inci maddesi gereğince çalışma izin başvurularının elektronik ortamda yapılması zorunluluğu getirilmiştir. Bu kapsamda elektronik ortamda yapılan ve sistem tarafından kabul edilerek onaylanan çalışma izin başvurularının geçerli olabilmesi için internet ortamında alınan barkotlu başvuru formu çıktısının yabancı ve işveren tarafından kağıt ortamında imzalanarak yönetmelik ekinde belirlenen diğer belgelerle birlikte elektronik başvurunun onaylanmasını takip eden 6 işgünü içerisinde şahsen veya posta ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına teslimi gerekmektedir. Ayrıca, turistik vize ya da çalışma amacı dışındaki vizelerle veya iki ülke arasındaki vize muafiyeti programı ve diğer vize kolaylıklarından yararlanarak Türkiye’ye gelmiş olan ve ikamet tezkeresi olmayan yabancıların, çalışma izni için yurt içinden başvuruları kabul edilmemektedir.

4.3. Çalışma İzin Başvurularının Değerlendirilmesi

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, gerekli hallerde ilgili Bakanlık ve mercilerin görüşlerini de almak suretiyle çalışma izni başvurusunu sonuçlandırır. Usulüne uygun olarak yapılan çalışma izni başvuruları, belgelerin tam ve eksiksiz olması kaydıyla Bakanlık tarafından en geç otuz gün içinde sonuçlandırılır. Başvurunun eksik evrak ile yapıldığının Bakanlıkça tespiti halinde, eksik evrakların tamamlanması istemiyle başvuru sahibine bilgi verilir. Bu durumda Kanunun 12’nci maddesindeki 30 günlük süre eksik evrakların Bakanlığa intikal ettiği tarih itibariyle başlar. Bakanlık çalışma izin başvurusuna ilişkin (olumlu veya olumsuz) kararını, yurt dışından yapılan başvurularda; başvuruyu yapan yabancıya bildirmek üzere (Dışişleri Bakanlığı kanalıyla) ilgili dış temsilciliğine de bildirir. Yurtiçinden yapılan başvurularda ise yabancıya veya işverene bildirilir.

4.4. Çalışma İzin Talebinin Reddi

Çalışma izni verilmesi ya da uzatılması talebinin reddedilmesi, çalışma izninin iptal edilmesi ya da çalışma izninin geçerliliğinin kaybedilmesine ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca verilecek kararlara karşı ilgililer tarafından tebliğ tarihinden itibaren 30 gün içinde itiraz edilebilir. İtirazın Bakanlıkça reddedilmesi hallerinde idarî yargı yoluna başvurulabilir. 4817 sayılı Kanunun 14’üncü maddesinin (d) bendine göre; bir işyeri, işletme veya meslek için çalışma izin talebi reddedilen yabancı için, aynı işyeri, işletme veya aynı meslek için izin talebinin reddedildiği tarihten itibaren 1 yıl geçmeden yeniden izin talebinde bulunulamaz. 1 yıl içerisinde aynı işyeri, işletme veya aynı meslek için izin talebinde bulunulması halinde talep reddedilmektedir.

4.5. Çalışma İzni Verilmesi Halinde Bildirim Yükümlülüğü

Yabancı çalıştıran işverenler yabancıların çalışmaya başladığı tarihten itibaren en geç 15 gün içerisinde durumu Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına bildirmekle yükümlüdürler. Çalışma izninin verildiği tarihten itibaren 30 gün içerisinde yabancıların çalışmaya başlamaması halinde, bu sürenin bitiminden itibaren en geç 15 gün içerisinde işverenler durumu Bakanlığa bildirmekle yükümlüdürler. Bağımsız çalışan yabancılar, çalışmaya başladıkları tarihten ve çalışmanın bitiminden itibaren en geç 15 gün içerisinde durumu Bakanlığa bildirmekle yükümlüdürler. Çalışma izni verilen yabancıların herhangi bir nedenle hizmet akdinin sona ermesi halinde bu akdin sona erdiği tarihten itibaren en geç 15 gün içerisinde işverenler durumu Bakanlığa bildirmekle yükümlüdürler. Belirtilen bildirim yükümlülüklerini süresi içinde yerine getirmeyen bağımsız çalışan yabancı ile yabancı çalıştıran işverene her bir yabancı için ayrı ayrı 4817 sayılı Kanunun 21’inci maddesine muhalefetten 2014 yılı için 379.-TL idarî para cezası verilir.

4.6. Yabancı Çalışma İzinlerini Denetleme Görevi

4817 sayılı Kanun kapsamına giren yabancıların ve işverenlerin Kanundan doğan yükümlülüklerini yerine getirip getirmediikleri Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İş Müfettişleri ile Sosyal Güvenlik Kurumu Müfettişleri tarafından denetlenir. Genel bütçeye dahil daireler ve katma bütçeli idarelerin teftiş ve denetim elemanları kendi mevzuatları gereğince işyerlerinde yapacakları her türlü denetim ve incelemeler sırasında, yabancı çalıştıran işverenlerle yabancıların Kanundan doğan yükümlülüklerini yerine getirip getirmediğini de denetler. Denetim sonuçları ayrıca Bakanlığa bildirilir. Genel ve özel bütçeli idarelerin teftiş ve denetim elemanlarının yanı sıra kolluk kuvvetlerinin de kendi mevzuatları gereğince işyerlerinde yapacakları her türlü denetim, inceleme ve kontrol sırasında yabancı çalıştıran işverenler ile yabancıların 4817 sayılı Kanundan doğan yükümlülükleri yerine getirmediğini tespit etmeleri halinde durumu Bakanlığa bildirmekle yükümlüdürler.

4.7. Çalışma İzni Olmaksızın Çalıştığı Tespit Edilen Yabancıların Durumu

Yabancıların kaçak çalışması halinde durum bir tutanakla tespit edilir. Yabancı ve yabancıyı çalıştıran işveren veya işveren vekillerine 4817 sayılı Kanununun 21'inci maddesinde öngörülen para cezalarının uygulanması için söz konusu tutanağın bir örneği Çalışma ve İş Kurumu il müdürlüklerine gönderilir. İl müdürlükleri, gönderilen tutanaklar çerçevesinde işveren ve yabancı şahıslar hakkında uygun olan idari yaptırımları uygular, mevcut tutanaklar üzerinden karar verilemediği durumlarda ise konu denetim için ilgili İş Teftiş Grup Başkanlığına intikal ettirilir. Denetlemeler sırasında kaçak çalıştığı belirlenen yabancıların Türkiye'ye girişi, pasaport, vize ve ikamet izni konuları tetkik edilir; durumları yasal olmayanların sınırdışı işlemleri Emniyet makamlarınca yürütülmektedir.

4.8. Çalışma İzni Olmaksızın Çalıştığı Tespit Edilen Yabancılara ve İşverenlere Uygulanacak İdari Para Cezası

Kaçak çalıştığı belirlenen yabancılara ve işverenlere 4817 sayılı Kanununun 21'inci maddesi gereğince idari para cezası uygulanmakta olup, fiillerin tekrarı halinde idari para cezaları bir kat artırılarak uygulanmaktadır. Çalışma izni bulunmayan yabancıyı çalıştıran işverenlere her bir yabancı için ayrı ayrı olmak üzere idari para cezası uygulanır. Çalışma izni olmaksızın bir işverene bağımlı veya bağımsız olarak çalışan yabancıya da ayrıca idari para cezası verilir.2014 yılı için uygulanacak idari para cezaları;

- Çalışma izni bulunmayan yabancıyı çalıştıran işverenlere her bir yabancı için 7.612.-TL
- Çalışma izni olmaksızın bağımlı çalışan yabancıya 759.-TL
- Çalışma izni olmaksızın bağımsız çalışan yabancıya 3.043.-TL
-

Ayrıca kaçak yabancı çalıştıran işverenler; yabancıların ve varsa eş ve çocuklarının konaklama giderlerini, ülkelerine dönmeleri için gerekli masrafları ve gerektiğinde sağlık harcamalarını karşılamak zorundadır.

5. ÇALIŞMA İZİNİ VERİLEN YABANCILARA İLİŞKİN SOSYAL GÜVENLİK İŞLEMLERİ

Yurtiçinden yapılan çalışma izni başvurularında çalışma izni verildiği tarihi takip eden 30 gün içinde çalışma meşruhatlı ikamet tezkeresi almak üzere emniyet makamlarına başvuruda bulunulması zorunludur. İkamet izni için emniyet makamlarına başvuru yapılan (veya randevu talep edilen) tarihi takip eden 15'inci

gün akşamına kadar işyeri tescil bildirgesi ile sigortalı işe giriş bildirgesinin işverenlerce kağıt ortamında düzenlenerek ilgili SGK merkezine verilmesi gerekmektedir.

Yurtdışından yapılan başvurularda ise; yabancı şahıs en geç 90 gün içinde ilgili T.C. konsoloslüğundan çalışma vizesi olarak Türkiye'ye giriş yapacaktır. Türkiye'ye giriş yaptığı tarihi takip eden 30 gün içinde çalışma meşruhatlı ikamet tezkeresi almak için emniyet makamlarına başvuruda bulunulması, emniyet makamlarına müracaat edilen (veya randevu talep edilen) tarihi takip eden 15'inci gün akşamına kadar işyeri tescil bildirgesi ile sigortalı işe giriş bildirgesinin işverenlerce kağıt ortamında düzenlenerek ilgili SGK merkezine verilmesi gerekmektedir.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun "sigortalı sayılanlar" başlıklı 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine göre; hizmet akdi ile bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılanlar sigortalı sayılır. Aynı maddenin ikinci fıkrasının (c) bendine göre; birinci fıkranın (a) bendi gereği sigortalı sayılanlara ilişkin hükümler, mütekabiliyet esasına dayalı olarak uluslararası sosyal güvenlik sözleşmesi yapılmış ülke uyruğunda olanlar hariç olmak üzere, yabancı uyruklu kişilerden hizmet akdi ile çalışanlar hakkında da uygulanır.

5510 sayılı Kanunun "sigortalı sayılmayanlar" başlıklı 6'ncı maddesinin birinci fıkrasının (e) bendine göre; bu kanunun kısa ve uzun vadeli sigorta kolları hükümlerinin uygulanmasında; yabancı bir ülkede kurulu herhangi bir kuruluş tarafından ve o kuruluş adına ve hesabına Türkiye'ye bir iş için gönderilen ve yabancı ülkede sosyal sigortaya tâbi olduğunu belgeleyen kişiler ile Türkiye'de kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlardan, yurt dışında ikamet eden ve o ülke sosyal güvenlik mevzuatına tâbi olanlar, bu Kanunun 4'üncü ve 5'inci maddelerine göre sigortalı sayılmazlar.

5510 sayılı Kanunun belirtilen hükümlerine göre;

- Mütekabiliyet esasına dayalı olarak uluslararası sosyal güvenlik sözleşmesi yapılmış bir ülke uyruğunda olan,
- Yabancı bir ülkede kurulu herhangi bir kuruluş tarafından ve o kuruluş adına ve hesabına Türkiye'ye bir iş için gönderilen ve yabancı ülkede sosyal sigortaya tabi olduğunu belgeleyen,

yabancılar, Türkiye'de 5510 sayılı Kanun açısından sigortalı sayılmayacaktır.

Almanya, Arnavutluk, Avusturya, Azerbaycan, Belçika, Bosna Hersek, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Gürcistan, Fransa, Hollanda, İngiltere, İsveç, İsviçre, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, Kanada, Kebek, Libya, Lüksemburg, Makedonya, Norveç ve Romanya ile sosyal güvenlik anlaşması imzalanmıştır. Bu ülkeler haricinde bir ülkeden Türkiye'ye gelen ve bir işverene bağlı olarak hizmet akdi ile çalışan yabancılar, 5510 sayılı Kanunun 4'üncü maddesinin ikinci fıkrasının (c) bendi gereği, aynı Kanunun 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendine tabi olacak, bir diğer ifadeyle Türkiye'de sigortalı kabul edileceklerdir. Ancak, bu kişilerden; yabancı ülkede kurulu bir kuruluş tarafından ve o kuruluş adına ve hesabına Türkiye'ye bir iş için gönderilenler ve yabancı ülkede sosyal sigortaya tabi olduğunu belgeleyenler, 5510 sayılı Kanun kapsamında sigortalı sayılmayacaktır.

5510 sayılı Kanunun 60'ıncı maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi hükmüne göre; Mütekabiliyet esası da dikkate alınmak şartıyla, oturma izni almış yabancı ülke vatandaşlarından yabancı bir ülke mevzuatı kapsamında sigortalı olmayan kişiler, genel sağlık sigortalısı sayılırlar. Yasa hükmüne göre Türkiye'de oturma iznine sahip olan ve yabancı bir ülkede de sigortalı olmayan kişiler, genel sağlık sigortası hükümleri kapsamında kabul edilecektir. Bu kişilere sağlık hak sahipliği oluşturulabilmesi için Türkiye de bir yıldan fazla ikamet şartı bulunmaktadır.1 yıldan sonra sağlık primi kesilecektir. Ayrıca bu kişiler vatandaşlık numarası da alacaktır.

6. UYGULAMAYA YÖNELİK İŞLEMLER

6.1. Yabancıların Çalışma İzninde Yetkili Makam

4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanuna göre, yabancılara çalışma izni vermeye yetkili merci Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlıdır. Ancak, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına bilgi vermek koşuluyla;

- Serbest bölgelerde görev yapacak yabancıların çalışma izinleri 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu'nun, 10'uncu maddesi uyarınca Ekonomi Bakanlığı Serbest Bölgeler, Yurtdışı Yatırım ve Hizmetler Genel Müdürlüğüne verilmektedir.
- Üniversitelerde görev yapacak akademik personelin çalışma izinleri 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun, 34'üncü maddesi kapsamında Yüksek Öğretim Kurulu tarafından verilmektedir.

6.2. Yabancıların Çalışma İzninde Harç

492 sayılı Harçlar Kanunu gereğince yabancılara verilecek çalışma izin belgeleri harca tabidir. Çalışma izin talebinin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca uygun görülmesi halinde verilecek izin süresine göre harç yatırılması gerekmektedir. Harç tutarları, her yıl yeniden değerlendirme oranı temel alınarak belirlenmekte ve Resmi Gazetede yayımlanmaktadır.

ÇALIŞMA İZİNİ HARÇ TUTARLARI	SÜRE	2014 YILI HARÇ TUTARI
Sürelili Çalışma İzin Belgesi (Süre uzatımları da aynı miktarda harca tabidir)	1 yıla kadar (1 yıl dahil)	164,40
	3 yıla kadar (3 yıl dahil)	495,00
Süresiz Çalışma İzin Belgesi		825,70
Bağımsız Çalışma İzin Belgesi		1.652,60

6.3. Çalışma İzni Alanların İkamet İzni Harcı

6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nun "çalışma izninin ikamet izni sayılması" başlıklı 27'nci maddesine göre; geçerli çalışma izni ile 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzni Hakkında Kanunu'nun,10'uncu maddesine istinaden verilen çalışma izni muafiyet teyit belgesi, ikamet izni sayılır. Çalışma izni ya da çalışma izni muafiyet teyit belgesi verilen yabancılardan, 492 sayılı Harçlar Kanununa göre çalışma izni süresi kadar ikamet izni harcı tahsil edilecektir. 4817 sayılı Kanun çerçevesinde verilmekte olan çalışma izinleri aynı zamanda ikamet izni yerine geçtiğinden, Emniyet veya Göç İdaresinden ayrıca ikamet izni alınması gerekmemektedir. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca olumlu değerlendirilen çalışma izin başvurularında, çalışma izin harcıyla birlikte ikamet izin harcı da Bakanlıkça talep edilmekte, her iki harcın da ilgili Banka hesabına yatırıldığına tespiti halinde çalışma izni düzenlenmektedir. İkamet izin harçları karşılıklılık ilkesi uyarınca belirlenmekte olup, ülkeden ülkeye farklılık göstermekte olup, ülkeler itibarıyla ikamet izni harç miktarları aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

ÜLKELERE GÖRE HARÇ MİKTARLARI							
S.N.	ÜLKELER	S.N.	ÜLKELER	S.N.	ÜLKELER	S.N.	ÜLKELER
1	Afganistan	53	Güney Afrika	105	Nauru	1	Arnavutluk
2	Almanya	54	Güney Kıbrıs Rum Kesimi	106	Nijer	2	Filipinler
3	Amerika Birleşik Devletleri	55	Gürcistan	107	Nijerya	3	İsrail
4	Andora	56	Haiti	108	Nikaragua	4	Japonya
5	Angola	57	Hrvatistan	109	Orta Afrika Cum.	5	Kamboçya
6	Antigua-Barbuda	58	Hindistan	110	Özbekistan	6	Makedonya
7	Arjantin	59	Hollanda	111	Pakistan	7	Mali
8	Avustralya	60	Honduras	112	Palau	8	Tacikistan
9	Avusturya	61	İngiltere	113	Panama	9	Umman
10	Azerbaycan	62	İran	114	Papua Yeni Gine	İlk ay 14 ABD. Doları, diğer aylar 3,5 ABD.Doları	
11	Bahama	63	İsveç	115	Paraguay	S.N. ÜLKELER	
12	Bahreyn	64	İsviçre	116	Peru	1	Belçika
13	Bangladeş	65	İtalya	117	Polonya	2	Belarus
14	Barbados	66	İzlanda	118	Portekiz	3	Cezayir
15	Belize	67	Jamaika	119	Romanya	4	İspanya
16	Benin	68	Kamerun	120	Ruanda	5	Kuveyt
17	Bhutan	69	Kanada	121	Samoa	6	Lüksemburg
18	Birleşik Arap Emirlikleri	70	Katar	122	San Marino	7	Malta
19	Bolivya	71	Kazakistan	123	Sao Tome ve Principe	8	Singapur
20	Bosna Hersek	72	Kenya	124	Senegal	9	Tayvan
21	Botswana	73	Kırgızistan	125	Seyseller	10	Ürdün
22	Brezilya	74	Kiribati	126	Sierra Leone	İlk ay 9 ABD. Doları, diğer aylar 2,5 ABD.Doları	
23	Brunei	75	Kolombiya	127	Slovakya	S.N. ÜLKELER	
24	Bulgaristan	76	Komor	128	Slovenya	1	Etiyopya
25	Burkina Faso	77	Kongo	129	Solomon Adaları	2	Güney Kore
26	Burundi	78	Kuzey Kore	130	Somali	3	Hong Kong
27	Cape Verde	79	Kostarika	131	St.Kitts ve Nevis	4	Mikronezya
28	Cibuti	80	Kuzey Kıbrıs Türk Cum.	132	St.Lucia	5	Rusya
29	Cook Adaları	81	Küba	133	St.vincent ve Grenagines	İlk ay 7 ABD. Doları, diğer aylar 1,5 ABD.Doları	
30	Çad	82	Laos	134	Sudan	S.N. ÜLKELER	
31	Çin Halk Cumhuriyeti	83	Lesotho	135	Surinam	1	Fas
32	Doğu Timor	84	Letonya	136	Suudi Arabistan	2	Fildişi Sahili
33	Dominik	85	Liberya	137	Swaziland	3	Irak
34	Dominika	86	Libya	138	Şili	4	Karadağ
35	Ekvator	87	Lihtensteyn	139	Tanzanya	5	Mısır
36	Ekvator Ginesi	88	Litvanya	140	Tayland	6	Tunus
37	El Salvador	89	Lübnan	141	Togo	İlk ay 5 ABD. Doları, diğer aylar 0,5 ABD.Doları	
38	Endonezya	90	Macaristan	142	Tonga	S.N. ÜLKELER	
39	Eritre	91	Madagaskar(Malagazi)	143	Trinidad-Tobago	1	Fas
40	Ermenistan	92	Malavi	144	Tuvalu	2	Fildişi Sahili
41	Estonya	93	Maldivler	145	Uganda	3	Irak
42	Filistin	94	Malezya	146	Ukrayna	4	Karadağ
43	Finlandiya	95	Marshall Adaları	147	Uruguay	5	Mısır
44	Fransa	96	Mauritius	148	Vanuatu	6	Tunus
45	Gabon	97	Meksika	149	Vatikan	İlk ay 5 ABD. Doları, diğer aylar 0,5 ABD.Doları	
46	Gambiya	98	Moğolistan	150	Venezuela	S.N. ÜLKELER	
47	Gana	99	Moldova	151	Vietnam	1	Fas
48	Gine	100	Monako	152	Yemen	2	Fildişi Sahili
49	Gine -Bissau	101	Moritanya	153	Yeni Zelanda	3	Irak
50	Grenada	102	Mozambik	154	Yunanistan	4	Karadağ
51	Guatemala	103	Myanmar(Burma,Birmanya)	155	Zambiya	5	Mısır
52	Guyana	104	Namibya	156	Zimbabve	6	Tunus
İlk ay 25 ABD. Doları, diğer aylar 5 ABD. Doları							

6.4. Harçların Yatırılması

Mükellefler, 492 sayılı Harçlar Kanunu gereğince çalışma izni verilecek yabancıya ait T.C. kimlik numarası (yabancı kimlik numarası) ibrazı ile aşağıdaki banka şubelerine başvurarak; yabancıya verilecek çalışma izin belgesi için talep edilmiş bulunan çalışma ve ikamet izni harcı ödemesi yapmak istediğini beyan edecektir. Çalışma izin belgesi için gerekli harç tutarları bankalarda bulunan Maliye Bakanlığına ait hesaplara yatırılacaktır. Bu kapsamda çalışma izin harcı 9130 kodlu hesaba, ikamet izni harcı ise 9192 kodlu hesaba ayrı ayrı makbuzlarla (şahsın yabancı kimlik numarası beyan edilerek) yatırılacaktır. Yabancıya ait T.C. Kimlik Numarasının bulunmaması halinde bankalarca tahsilat yapılamayacaktır. Harç tutarları yatırılırken

bankaya harç tutarı dışında herhangi bir havale veya benzeri masraf ödenmeyecektir. Harç ödemesi yapılabilecek bankalar; T.C. Ziraat Bankası, T. Vakıflar Bankası, İş Bankası'dır. Belirtilen bankaların şubeleri haricinde başka bir bankaya veya vergi dairelerine yapılacak ödemeler geçerli kabul edilmeyecektir. Yapılan harç ödemeleri online sistem üzerinden Bakanlıkça görüldüğünden makbuz ibrazına gerek bulunmamaktadır. Yurtdışından yapılan başvurularda çalışma ve ikamet izin harçları çalışma vizesi alınırken yabancı şahıs tarafından ilgili dış temsilciliğimize yatırılacaktır. Bildirim tarihinden itibaren 15 gün içinde istenilen harcın yatırılmaması halinde çalışma izin başvurusu işlemde kaldırılacaktır.

6.5. Yabancı'nın Çalışma İzin Talebi

Yabancılara çalışma izinleri belirli bir işyeri veya işletme üzerinden verilebilmektedir. Yabancılara istedikleri herhangi bir işyerinde çalışabilmesine imkan veren bir izin sistemi mevcut değildir. Çalışma izin başvurularının yabancı şahsı çalıştırmak isteyen işveren tarafından yapılması zorunludur.

6.6. Çalışma İzni Bulunan Yabancı'nın Başka Bir İşte Çalıştırılması

Yabancılara çalışma izinleri belirli bir işyeri veya konutta çalışmak üzere verilmekte olup, yabancı'nın bu işyerinden ayrılması halinde izin geçerliliğini yitirmektedir. Bir işverenin yanında çalışma izni bulunan bir yabancı'nın aynı izinle başka bir işyerinde çalışabilmesi mümkün bulunmadığından, yeni işverenin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına çalışma izin başvurusunda bulunarak kendi işyerinde çalıştırmak üzere yeni bir çalışma izni alması gerekmektedir. Yeni işverenin bu yabancıya ilişkin çalışma izin talebinin Bakanlıkça olumlu değerlendirilmesi halinde eski çalışma izni iptal edilir.

6.7. Çalışma İzni Alan Yabancı'nın İşe Başlamaması veya Ayrılması

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca verilmiş bulunan çalışma izinlerinin iptal edilmesine ilişkin işveren başvuruları internetten sistem üzerinden yapılacaktır. İptal talebi işveren veya vekili tarafından imzalanmış dilekçenin pdf. belgesi olarak sisteme yüklenmesi halinde işleme alınacaktır. Dilekçede ayrılış tarihi ve nedeninin belirtilmesi zorunludur. İptal başvuruları e-devlet şifresi ile sisteme girilerek; başvuru işlemleri menüsü, başvuru takip seçeneği, başvuru durum görüntüle - izin iptal talebi butonuna tıklanarak yürütülecektir. Sisteme yüklenen dilekçe ayrıca kağıt ortamında Bakanlığa gönderilmeyecektir.

6.8. Çalışma İzin Başvurularında Evrak Gönderme Süresi

Yurtiçinden Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca yapılacak çalışma izin başvurularının elektronik ortamda yapılması ve kağıt ortamında imzalanarak yönetmelik ekinde belirlenen diğer belgelerle birlikte elektronik başvurunun tamamlanmasını takip eden 6 işgünü içerisinde şahsen veya posta ile Bakanlığa ulaştırılması gerekmektedir. Dış temsilciliklerimiz kanalıyla yapılan başvurularda ise; temsilciliğimize yapılan başvuruyu takip eden 10 işgünü içinde Türkiye'deki işveren kurumun söz konusu yabancıyı çalıştırmak üzere internet üzerinden elektronik çalışma izin başvurusu yapması ve yine aynı 10 işgünü içinde gerekli evrakları Bakanlığa ulaştırması gerekmektedir.

6.9. Turistik Vize ile Ülkemizde Bulunan Yabancı İçin Çalışma İzin Başvurusu

Turistik vize ile ülkemizde bulunan yabancılar için yurtiçinden başvuru yapılamaz. Öğrenim amacıyla verilenler hariç en az 6 ay süreli ikamet izni bulunan yabancılar için yurtiçi başvuru yapılabilir.

6.10. Yabancı Uyruklu Doktorun Ülkemizde Çalışması

663 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile yabancı doktorların Türkiye’de çalışabilmelerine imkân sağlanmıştır. Yabancı uyruklu doktor istihdam edecek özel sağlık kuruluşları Sağlık Bakanlığında (İl Sağlık Md.) almış olduğu ön izin (mesleki yeterlilik) belgesi ile birlikte Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına çalışma izin başvuru yapmakta ve talebi uygun bulunanlara çalışma izni düzenlenmektedir. Çalışma izni istenilen yabancıların yurtdışındaki tıp fakültelerinden mezun olması halinde diploma denklik belgesi ibrazı zorunludur.

6.11. Ülkemizde Okuyan ve Zorunlu Staj Yapan Yabancıların Çalışma İzni

Üniversite eğitimi gereği yapılması zorunluluk arz eden stajlar için çalışma izni alınmasına gerek yoktur. Ancak bu durumda ilgili üniversite veya fakülteden alınacak konuya ilişkin resmi bir yazının bulunması gerekir.

6.12. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışma İzin Talepleri Değerlendirme Kriterleri

4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanunun Uygulama Yönetmeliğinin 13’üncü maddesi uyarınca belirlenen ve 02.08.2010 tarihinde uygulanmaya başlanılan yabancıların çalışma izin taleplerine ilişkin olarak başvuru sahibi işyerlerinin ve yabancıların karşılaması zorunlu olan değerlendirme kriterleri aşağıda belirtilmiştir:

- (1). Çalışma izni talep edilen işyerinde en az 5 T.C. vatandaşının istihdamı zorunludur. İzin isteyen yabancıların şirket ortağı olması halinde 5 kişilik istihdam şartı, Bakanlıkça verilecek 1 yıllık çalışma izninin son 6 ayı için aranır. Aynı işyerinde birden fazla yabancı için çalışma izni talebinde bulunulması durumunda, çalışma izni verilen ilk yabancından sonraki her bir yabancı için ayrı ayrı 5 T.C. vatandaşı istihdamı aranacaktır.
- (2). İşyerinin ödenmiş sermayesinin en az 100.000 TL veya brüt satışlarının en az 800.000 TL veya son yıl ihracat tutarının en az 250.000 ABD Doları olması gerekmektedir.
- (3). Dernek ve vakıflarda çalışacak yabancılarla ilişkin izin taleplerinde 2 nci madde, yabancı devlet havayollarının Türkiye temsilciliklerinde, eğitim sektörü ve ev hizmetlerinde çalışacak yabancıların çalışma izni başvurularının değerlendirilmesinde ise, 1 inci ve 2 nci maddeler uygulanmayacaktır.
- (4). İzin isteyen şirket ortağı yabancıların, 40.000 TL’den az olmamak üzere sermaye payının en az yüzde 20 olması zorunludur.
- (5). İşveren tarafından yabancıya ödeneceği beyan edilen aylık ücret miktarının yabancıların görev ve yetkinliği ile bağdaşır seviyede olması zorunludur. Buna göre, başvuru tarihi itibarıyla yürürlükte bulunan asgari ücret tutarı dikkate alınmak suretiyle yabancıya ödenecek ücretin en az;
 - a) Üst düzey yöneticiler, pilotlar ve ön izin talebinde bulunan mühendis ve mimarlar için asgari ücretin 6,5 katı,
 - b) Birim veya şube müdürleri ile mühendis ve mimarlar için asgari ücretin 4 katı,
 - c) Uzmanlık ve ustalık gerektiren işlerde çalışacaklar, öğretmenler ile psikolog, fizyoterapist, müzisyen ve sahne sanatçısı unvanlarında çalışacak yabancılar için asgari ücretin 3 katı,
 - d) Ev hizmetlerinde çalıştırılacak yabancılar için en az asgari ücret, yukarıda sayılanlar dışındaki diğer mesleklerde (satış elemanı, pazarlama-ihracat görevlisi gibi görevler) çalışacak yabancılar için asgari ücretin 1,5 katı olması gerekmektedir.
 - e) Turizm-Animasyon organizasyon firmalarında akrobat ve benzeri unvanlarda çalışacak yabancılar ile masör, masöz ve SPA terapisti gibi işlerde çalışacak yabancılar için asgari ücretin 2 katı.

- (6). Bünyelerinde izinli masaj salonu bulunduğunu kanıtlayan Kültür ve Turizm Bakanlığında belgeli en az dört yıldızlı turizm işletmeleri ile belgeli tatil köylerinin, masör, masöz ve SPA terapisti gibi uzmanlık ve ustalık gerektiren talepleri değerlendirmeye alınacak, bu kapsamda bulunmayan işletme ve işyerlerinin talepleri ise uygun bulunmayacaktır.
- (7). Eğlence sektörünün ve turizm-animasyon organizasyon firmalarının uzmanlık ve ustalık gerektiren işlerinde istihdam edilecek yabancılar için en az 10 T.C. vatandaşı çalıştırılması halinde her bir yabancı için ayrı ayrı 5 T.C. vatandaşı istihdamına ilişkin kota ayrıca uygulanmayacaktır.
- (8). Türkiye'nin taraf olduğu ikili ya da çok taraflı sözleşmelerde hüküm bulunan haller ile kamu kurum ve kuruluşlarınca sözleşme veya ihale usulleriyle mal ve hizmet alımı işlerinde çalıştırılacak yabancılara ilişkin çalışma izin taleplerinin değerlendirilmesinde 1 ve 2'nci maddelerde belirlenen kriterler uygulanmayacaktır.
- (9). İleri teknoloji gerektiren işlerde veya aynı vasıflarda Türk uzmanın bulunmadığı hallerde Genel Müdürlük Makamınca verilecek onay üzerine 1 ve 2' nci maddelerle belirlenen kriterler uygulanmayacaktır.
- (10). Özellik Arzeden Doğrudan Yabancı Yatırım koşullarını taşıyan işletmelerde kilit personel dışında istihdam edilecek yabancılar için, 1'inci madde ile belirlenen kriter, işletmenin ülke çapındaki tüm işyerlerinde çalışan T.C. vatandaşı sayısı esas alınarak uygulanır.

7. EV HİZMETLERİNDE YABANCI ÇALIŞTIRMA

Ev hizmetlerinde yabancı uyruklu personel çalıştırmak üzere Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına yapılan çalışma izni başvurularının artması nedeniyle, konunun istismarının önlenmesi ve izin verilen yabancıların güvenliği açısından sınırlamalar getirilmiştir. Yaşlı ve hasta bakımı ile küçük çocuğu bulunanlar dışında konutlarda yabancı personele çalışma izni verilmemektedir. Bakım gerektirecek hastalığının bulunduğu sağlık raporu ile kanıtlanması zorunludur. Ciddi bakım gerektiren haller dışında erkek yabancılara konutlarda çalışma izni verilmemektedir.

7.1. İlk Başvuruda Konutunda Yabancı Çalıştıracak İşverenden İstenilen Belgeler

- Çalışma izni başvuru dilekçesi. Dilekçe elektronik başvuru esnasında taranılacak, ayrıca kağıt ortamında işveren tarafından ıslak imzalı olarak gönderilecektir.
- Yabancı Personel Başvuru Formu. Elektronik ortamda doldurulacak form, çıktısı alındıktan sonra, işveren ve yabancı tarafından imzalanıp kağıt ortamında bir nüsha olarak Bakanlığa gönderilecektir. İşveren ve yabancıların ıslak imzalarının olmadığı durumlarda taraflar arasında yapılmış iş sözleşmesi ibraz edilecektir. Formun imzasız olması ve iş sözleşmesinin de bulunmaması durumunda başvuru işleme alınmayacaktır.
- Ev hizmetlisi çalıştıracak işveren yabancı uyruklu ise; kendisine ait pasaport sureti. Pasaportun Latin harfleri ile yazılı olmadığı durumlarda yeminli mütercim veya resmi makamlarca onaylı çevirisi de başvuruya eklenecektir. Emniyet makamlarından alınmış ikamet tezkeresinin ilk altı sayfasının sureti, taranılarak, elektronik başvuru esnasında on-line olarak başvuruya eklenecektir.
- Yabancı personeli istihdam edecek işveren adına kullanıcı sıfatıyla elektronik başvuruyu yapma yetkisi bulunan kişinin noter onaylı vekâletnamesi. Bu belge elektronik başvuru esnasında taranılarak on-line gönderilecektir. İşverene ait e-devlet şifresi ile başvuru yapılması halinde vekâletname gerekmemektedir.

7.2. İlk Başvuruda Yabancıdan İstenilen Belgeler

- Yurtiçinden yapılacak başvurular için, Türkiye’de öğrenim amacıyla verilen ikamet izinleri hariç olmak üzere, müracaat tarihinde geçerli en az 6 ay süreli ikamet tezkeresi örneği. Bu belge elektronik başvuru esnasında taranılarak on-line gönderilecektir.
- Çalışma izni talebinde bulunan yabancıнын geçerli ikamet tezkeresi olmaması halinde ise, yabancıнын yurt dışında uyruğunda bulunduğu veya daimi ikamet ettiği ülkedeki Türkiye Cumhuriyeti temsilciliklerine iş sözleşmesi ibrazı ile çalışma izin ve vize başvurusu yapması zorunludur.
- Pasaport sureti. Pasaportun Latin harfleri ile yazılı olmadığı durumlarda yeminli mütercim veya resmi makamlarca onaylı çevirisi de başvuruya eklenecektir. Bu belge elektronik başvuru esnasında taranılarak on-line gönderilecektir.

7.3. Uzatma Başvurusunda Konutunda Yabancı Çalıştıracak İşverenden İstenilen Belgeler

- Çalışma izni süre uzatım başvuru dilekçesi. Dilekçe elektronik başvuru esnasında taranılacak, ayrıca kağıt ortamında işveren tarafından ıslak imzalı olarak gönderilecektir.
- Yabancı personel başvuru formu. Elektronik ortamda doldurulacak form, çıktısı alındıktan sonra, işveren ve yabancı tarafından imzalanıp kağıt ortamında bir nüsha olarak Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına gönderilecektir. İşveren ve yabancıнын ıslak imzalarının olmadığı durumlarda taraflar arasında yapılmış iş sözleşmesi ibraz edilecektir. Formun imzasız olması ve iş sözleşmesinin de bulunmaması durumunda başvuru işleme alınmayacaktır.
- Başvuru formunda belirtilen yabancıнын SGK sigortalı sicil numarası üzerinden yabancıya ilişkin sosyal güvenlik yükümlülüklerinin yerine getirilip getirilmediği, Sosyal Güvenlik Kurumu kayıtlarından Bakanlıkça on-line olarak kontrol edilecektir.
- Yabancı personeli istihdam edecek işveren adına kullanıcı sıfatıyla elektronik başvuruyu yapma yetkisi bulunan kişinin noter onaylı vekâletnamesi. Bu belge elektronik başvuru esnasında taranılarak on-line gönderilecektir. İşverene ait e-devlet şifresi ile başvuru yapılması halinde vekâletname gerekmemektedir.

7.4. Uzatma Başvurusunda Yabancıdan İstenilen Belgeler

- Pasaport sureti. Pasaportun Latin harfleri ile yazılı olmadığı durumlarda yeminli mütercim veya resmi makamlarca onaylı çevirisi de başvuruya eklenecektir. Bu belge elektronik başvuru esnasında taranılarak on-line gönderilecektir.
- Önceki çalışma izin belgesi ve üst yazısı. Bu belgeler elektronik başvuru esnasında taranılarak on-line gönderilecektir.
- Bakanlıkça verilmiş bulunan çalışma izin sürelerini kapsayan çalışma amaçlı ikamet tezkeresi. Bu belge elektronik başvuru esnasında taranılarak on-line gönderilecektir.

7.5. Ev Hizmetlerinde Yabancı Çalıştıracak İşveren Başvuru Dilekçe Örneği

..../..../ 20 ..

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞINA
(Çalışma Genel Müdürlüğü)
İnönü Bulvarı No:42, Emek 06520 ANKARA

Aşağıda adresi belirtilen konutumda uyruklu adlı yabancıya çalışma izni almak istiyorum.

Yapmış bulunduğumuz barkod (ID) no.lu elektronik çalışma izin başvurusuna ilişkin bilgi ve belgeler ekte sunulmuştur.

Adı geçen yabancıнын konutumda Ev Hizmetlerinde istihdam edilebilmesini teminen gerekli çalışma izninin verilmesini arz ederiz.

Başvuru Sahibi / İşveren
Ad Soyad - İmza

Konut Adresim:
.....

EK: Belgeler (syf)

7.6. Ev Hizmetleri Belirli Süreli İş Sözleşmesi Örneği

Aşağıda isim ve adresleri yazılı bulunan işveren ile işçi (yabancı şahıs) arasında, tamamen kendi istek ve serbest iradeleri ile ve belirtilen şartlarla " Belirli Süreli İş Sözleşmesi" yapılmıştır. Taraflar bundan sonra "işveren" ve "işçi" olarak anılacaktır.

1. TARAFLAR

A) İŞVERENİN

Adı Soyadı	:	
T.C. Kimlik No.	:	
Konut Adresi	:	

B) İŞÇİNİN (YABANCI ŞAHSIN)

Adı soyadı	:			
Baba adı	:			
Uyruğu	:	Pasaport No.	:	
Yurtdışı İkamet Adresi	:	Doğum Yeri ve Yılı	:	

2. İŞÇİNİN ÇALIŞMA YERİ: Çalışma izni başvurusu esnasında İşveren tarafından Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına beyan edilen konut adresidir. Yabancı şahıs bu adres dışında çalışamaz/çalıştırılmaz.

3. YAPILACAK İŞ VEYA GÖREV: Ev hizmetleri,

4.SÖZLEŞMENİN SÜRESİ : İşbu iş sözleşmesi Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığında çalışma izni alınması halinde, çalışma izin belgesinde belirtilen tarihten itibaren bir yıl sürelidir. Sözleşme, bitim tarihinde her hangi bir bildirim yapmaksızın kendiliğinden sona erer. İşçinin iş sözleşmesi sonunda da bu işyerinde çalışacak olması halinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığında çalışma izni süre uzatım başvurusu yapılması ve izin alınması gerekir.

5. İŞE BAŞLAMA TARİHİ: Çalışma izin belgesinde belirtilen başlangıç tarihidir.

6. ÜCRET : İşçinin aylık NET/BRÜT ücretiTL dir. İşçinin ücreti imza karşılığında kendisine ödenir.

7. İşçinin ve işverenin hak ve ödevleri ile işbu sözleşmede yer almayan hususlarda 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun, yürürlükteki İş Kanunu ve diğer ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

8. Çalışma izni geçerli olduğu süre zarfında ikamet izni yerine de geçer. İşveren yabancı şahsın sosyal güvenlik yükümlülüklerinin yerine getirilmesinden sorumludur.

9. İşbu belirli süreli iş sözleşmesi taraflarca okunarak nüsha olarak imzalanmış olup, işveren işçiye iş ve ücret vermeyi, işçi de belirtilen şartlarla iş görmeyi karşılıklı olarak kabul, beyan ve taahhüt etmişlerdir. Tanzim tarihi:

İŞVEREN Ad Soyad – İmza.	İŞÇİ Adı Soyadı- İmza
------------------------------------	---------------------------------

8. SONUÇ

Yabancıların ülkemizde çalışmalarını izne bağlamak ve bu yabancılarla verilecek çalışma izinleri ile ilgili esaslar 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun ile düzenlenmiştir.

Türkiye’de istihdam edilen yabancı uyruklu kişiler; çalışma saati, fazla mesai, ücretli ve ücretsiz izinler, kıdem tazminatı ve ihbar önellere, toplu sözleşme hakkı, iş sözleşmesinin akdi ve feshi gibi 4857 sayılı İş Kanunu uyarınca düzenlenen bütün konularda Türk vatandaşları ile aynı haklara sahiptirler.

Türkiye Cumhuriyeti ile mütakabiliyet esasına dayalı olarak sosyal güvenlik anlaşması imzalamış ülkelerin vatandaşları, bu anlaşmalara göre Türkiye’de çalışmaları durumunda 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanununa göre işsizlik sigortasına tabiidirler.

Mütakabiliyet esasına dayalı olarak uluslararası sosyal güvenlik sözleşmesi yapılmış bir ülke uyruğunda olanlar ile yabancı bir ülkede kurulu herhangi bir kuruluş tarafından ve o kuruluş adına ve hesabına Türkiye’ye bir iş için gönderilen ve yabancı ülkede sosyal sigortaya tabi olduğunu belgeleyen yabancılar, Türkiye’de 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu açısından sigortalı sayılmayacaktır. Aynı Kanunun sigortalı sayılanlara ilişkin hükümleri, mütakabiliyet esasına dayalı olarak uluslararası sosyal güvenlik sözleşmesi yapılmış ülke uyruğunda olanlar hariç olmak üzere, yabancı uyruklu kişilerden hizmet akdi ile çalışanlar hakkında da uygulanacaktır.

KAYNAKÇA

- ÖZDEMİR, Cumhur Sinan, Soru-Cevaplı Türkiye’de Yabancıların Çalışma İzinleri, Ankara, Adalet Yayınevi,2008
- 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun (06.03.2014 tarih,25040 sayılı (Resmi Gazete)
- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu (16.06.2006 tarih,26200 sayılı Resmi Gazete)
- 4857 sayılı İş Kanunu (10.06.2003 tarih,25134 sayılı Resmi Gazete)
- 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu (08.09.1999 tarih,23810 sayılı Resmi Gazete)
- 5901 sayılı Türk Vatandaşlığı Kanunu (12.06.2009 tarih,27256 sayılı Resmi Gazete)
- 2527 sayılı Türk Soylu Yabancıların Türkiye’de Meslek ve Sanatlarını Serbestçe Yapabilmelerine, Kamu, Özel Kuruluş veya İşyerlerinde Çalıştırılabilmelerine İlişkin Kanun (29.09.1981 tarih,17473 sayılı Resmi Gazete)
- 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu (15.06.1985 tarih,18785 sayılı Resmi Gazete)
- 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu (06.11.1981 tarih,17506 sayılı Resmi Gazete)
- 492 sayılı Harçlar Kanunu (17.07.1964 tarih,11756 sayılı Resmi Gazete)
- 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu (11.04.2013 tarih,28615 sayılı Resmi Gazete)
- 4875 sayılı Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu (17.06.2003 tarih,25141 sayılı Resmi Gazete)
- 5682 sayılı Pasaport Kanunu (24.07.1950 tarih,7564 sayılı Resmi Gazete)
- 5543 sayılı İskan Kanunu (26.09.2006 tarih,26301 sayılı Resmi Gazete)
- 6552 sayılı İş Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılması ile Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanun (11.09.2004 tarih,29116 sayılı Resmi Gazete)

- Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanunun Uygulama Yönetmeliği (29.08.2003 tarih,25214 sayılı Resmi Gazete)
- Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu Uygulama Yönetmeliği (20.08.2003 tarih,25205 sayılı Resmi Gazete)
- Türkiye'de Oturan Yabancıların Nüfus Kayıtlarının Tutulması Hakkında Yönetmelik (20.10.2006 tarih, 26325 sayılı Resmi Gazete)
- Türkiye'de Öğrenim Gören Yabancı Uyruklu Öğrencilere İlişkin Yönetmelik (30.04.1985 tarih, 18740 sayılı Resmi Gazete)
- <http://goc.gov.tr/main/>
- <http://www.csqb.gov.tr/csqbPortal/yabancilar.portal>